

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **Mgr. E. M.**, proti žalovanému: **Magistrát města Ústí nad Labem**, se sídlem Velká Hradební 8, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2019, č. j. MMUL/OPA/OP/296480/2018/MaV, o návrhu žalobkyně na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 A 44/2019,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 18. 8. 2020 byl Nejvyššímu správnímu soudu postoupen Krajským soudem v Ústí nad Labem (dále „krajský soud“) návrh žalobkyně (dále „navrhovatelka“) na určení lhůty dle § 174a zákona o soudech a soudcích. V něm se uvádí, že navrhovatelka se dotazovala u krajského soudu dne 1. 6. 2020 na stav řízení, přičemž jí bylo připisem ze dne 5. 6. 2020 sděleno, že soud nyní vyřizuje věci, které napadly dříve a rozhodnutí ve věci navrhovatelky lze očekávat ke konci roku 2021. Navrhovatelka uvádí, že v řízení momentálně dochází k průtahům, neboť žaloba byla podána dne 12. 3. 2019, ve vyjádření ze dne 16. 5. 2019 souhlasila navrhovatelka s rozhodováním bez ústního jednání; od té doby soud ve věci nekonal. K 13. 8. 2020 tak řízení trvá již 17 měsíců, přestože lze ve věci rozhodnout jen na základě malého množství listin a písemných vyjádření stran. Pokud by soud měl rozhodnout až koncem roku 2021, jak avizoval, činila by délka řízení dva a půl roku, tedy více než 24 měsíců, což je hranice, kterou dle judikatury NSS již nelze ospravedlnit. Navrhovatelka proto žádá o určení lhůty pro rozhodnutí, a to do 30 dnů od doručení rozhodnutí o tomto návrhu.

[2] K návrhu se vyjádřil soudce krajského soudu Mgr. Ing. Martin Jakub Brus; nedomnívá se, že by docházelo k průtahům v řízení. Uvedl, že po provedení procesních úkonů byla věc zařazena do pořadí věcí určených k rozhodnutí; poukázal na to, že délka řízení v senátní agendě (15 A, 15 Af), s výjimkou věcí přednostních, v tuto chvíli přesahuje dva roky od podání žaloby (soud aktuálně rozhoduje věci roku 2017). V případě navrhovatelky přitom soud neshledal, že by se jednalo o věc, která by měla být dle § 56 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, projednána přednostně, ostatně to netvrdila ani navrhovatelka. Byť soud chápe rozladění navrhovatelky, postup soudu v dané věci odpovídá současnému zatížení správního úseku

krajského soudu. Soud proto neshledal důvody k provedení procesního úkonu dle §174a odst. 3 věty druhé zákona o soudech a soudcích.

[3] Z předloženého spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud ověřil, že žaloba byla podána dne 12. 3. 2019, usnesením ze dne 13. 3. 2019 byla navrhovatelka vyzvána k úhradě soudního poplatku a dále k doložení napadaného správního rozhodnutí; což obratem učinila. Dne 27. 3. 2019 zaslal krajský soud žalobu k vyjádření žalovanému a vyžádal správní spis. Vyjádření žalovaného bylo vč. správního spisu zasláno krajskému soudu dne 24. 4. 2019. Dne 2. 5. 2019 krajský soud zaslal účastníkům řízení poučení o podjatosti a dotaz na souhlas s vyřízením věci bez jednání; dne 9. 5. 2019 navrhovatelka vyjádřila souhlas s rozhodnutím věci bez jednání, námitku podjatosti nevznesla. Dne 16. 5. 2019 podala navrhovatelka repliku k vyjádření žalovaného, kterou doplnila dalším podáním ze dne 19. 5. 2019; dne 22. 5. 2019 zaslal krajský soud vyjádření navrhovatelky žalovanému. V soudním spise dále následuje dotaz navrhovatelky ze dne 1. 6. 2019 na stav řízení, resp. jeho urychlení; v odpovědi ze dne 5. 6. 2019 jí bylo krajským soudem sděleno, že její věci předchází dříve napadlé žaloby, přičemž rozhodnutí může očekávat ke konci roku 2021. Další úkony již nejsou v soudním spise učiněny.

[4] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

[5] Nejvyšší správní soud v projednávané věci po posouzení postupu krajského soudu dospěl k závěru, že soud, jak vyplývá z předloženého spisového materiálu, se věcí po jejím obdržení řádně zabýval a činil postupně v přiměřené době všechny nezbytné procesní úkony, jejichž vykonání bylo ve věci zapotřebí tak, aby věc mohl projednat a rozhodnout. Lze připustit, že soud po dobu několika měsíců žádné úkony již nečiní; avšak stav řízení, kdy soud vykonal veškeré úkony nutné k tomu, aby mohl rozhodnout, v dané věci, která nemá přednostní režim, stále nerozhodl, není sám o sobě známkou průtahů v řízení.

[6] Podle § 56 odst. 1 s. ř. s. soud projednává a rozhoduje věci v pořadí, v jakém mu napadly; to neplatí, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. Dle odst. 3 citovaného ustanovení soud přednostně projednává návrhy na osvobození od soudních poplatků a návrhy na ustanovení zástupce, projednává a rozhoduje přednostně též žaloby proti nečinnosti správního orgánu a žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, návrhy a žaloby ve věcech mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, rozhodnutí o ukončení zvláštní ochrany a pomoci svědkům a dalším osobám v souvislosti s trestním řízením, jakož i další věci, stanoví-li tak zvláštní zákon; v případě navrhovatele se o takovou věc nejedná; Navrhovatelka neuvedla žádné závažné důvody, které by svědčily k přednostnímu projednání jeho věci.

[7] Při zhodnocení hledisek uvedených v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že soud se nedopustil žádných průtahů ve vztahu k úkonům nutným k tomu, aby se řízení dostalo do stavu, kdy je možno vydat rozhodnutí. Soudní řád správní respektuje objektivní realitu v českém soudnictví, kdy rozhodující soudci či senáty mají v jednom okamžiku vícero běžících řízení, některá z nich již připravená k projednání a postupně v nich vydávají rozhodnutí, přičemž ostatní věci na rozhodnutí „čekají“. To samo o sobě není zapovězeno z hlediska požadavků spravedlivého procesu, které obecně

nevynucují vydání rozhodnutí ihned, jak je to možné, ale pouze brání tomu, aby doba řízení nebyla nepřiměřeně dlouhá. Podstatné zde je, aby řízení nebylo v tomto stavu udržováno po nepřiměřenou dobu.

[8] Nejvyšší správní soud s přihlédnutím ke své konstantní judikatuře, kterou rovněž navrhovatelka zmiňuje, dospěl k závěru, že dobu, po kterou se navrhovatelce nedostalo dosud rozhodnutí, lze z hlediska čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod považovat ještě za přiměřenou, nevyžadující ingerenci ve smyslu § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích. Poukazuje přitom na stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, č. 58/2011, Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, vztahujícího se k odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci nesprávným úředním postupem v případě nevydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Nejvyšší soud zde v části VI. stanoviska zmínil, že jakékoli řízení vždy nějakou dobu trvá, a dále na vysokém stupni obecnosti uvedl, že za přiměřenou délku řízení Nejvyšší soud považuje ještě 24 měsíců (nikoli však již delší). Z pouhé skutečnosti, že krajský soud avizoval, že lze rozhodnutí očekávat až koncem roku 2021, nelze za stávajícího stavu činit závěr o tom, že již byla hraniční doba, kterou lze ještě ospravedlnit, naplněna.

[9] Nejvyšší správní soud však současně dodává, že jeho úkolem v řízení vedeném o návrhu dle § 174a zákona o soudech a soudcích zásadně není posuzovat a hodnotit zatíženost a výkonnost soudců soudu a jeho personální či materiální vybavení. K uvedenému tedy zásadně nemůže přihlížet při svých úvahách o oprávněnosti či neoprávněnosti návrhu, tedy o tom, zda délka soudního řízení v jednotlivých věcech je ještě přiměřená, resp. zda soud je či není bezdůvodně ve věci nečinný. Délku řízení nelze tudíž neustále ospravedlňovat bez dalšího odkazem na zákonná pravidla vyřizování věcí a počtem dosud nevyřízených předcházejících věcí, ale ani vytížeností soudu či jednotlivých soudců. Nejvyšší správní soud opakovaně uvádí, že ani odkazy na pořadí vyřizovaných věcí zásadně nepředstavují důvody, které by mohly být interpretovány jinak než jako organizační problémy, které však v tomto směru nemohou jít k tíži navrhovatele. V této souvislosti lze odkázat na konstantní judikaturu Ústavního soudu, který opakovaně ve svých rozhodnutích uvádí, že *„průtahy v řízení nelze ospravedlnit obecně známou přetížeností soudů; je totiž věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době“* (viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 55/94, nález sp. zn. I. ÚS 663/01, nález sp. zn. III. ÚS 685/06, nález sp. zn. IV. ÚS 391/07 a další). Odkaz krajského soudu na nevyřízené věci příslušného senátu, které podle data nápadu předcházejí dni podání předmětné žaloby, proto nadále neobstojí.

[10] Nejvyšší správní soud si plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí není systémovým řešením, neboť v případě, kdy by zdejší soud vyhověl návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před krajským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelky, nedošlo by k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen odstranit případnou přetíženost soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení. Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení před krajským soudem, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07, publikovaný jako N 122/46 SbNU 151; viz bod 25. nálezu) zmínit, že: *„takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit zásahu do základních práv a svobod.“* Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

[11] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, je-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. září 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu